

TISZAVIDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 4 frt — kr. Negyedévre 1 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr. Egyes szám ára 10 kr.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket a kiadóhivatal jutányos áron vesz fel.

Felelős szerkesztő és kiadó

S Z I L B E R J A N O S.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizetéseket, hirdetményeket intézendők.

Iskolai bajok.

Ides tova végére jár a tanuló ifjuság arany napjának sora, a nagy szünidő is. A mivel zárult a régi, azzal kezdődik az új tanév is vizsgálatokkal. S hála a középiskolai újabb szabályzatnak: az évfárá és osztályzó, meg a tanévnyitó javító vizsgálatok képe között alig van különbség. Nagyobbára ugyanaz a vigasztalan kép. Hisz nagyobbára ugyanazok a tanulók felelnek itt is, ott is. Mint esélyek közt vergődök és bukásra szántak állnak ítélőszék elé amott, és mint kegyelemkérő bukottak állanak elő itt.

Mai iskolázató rendszerünknek és társadalmunk felfogásainak szerencsétlen áldozatai legtöbben.

E sorok íróját mindig valami megnevezhetetlen rossz érzés fogja el, valahányszor az efféle javító-vizsgálatokon jelen kell lennie. Valami vegyüleke a csüggedésnek az iskola munkájának hiábavalósága fölött, mikor olyan nagy a bukottak arányszáma; a számalomnak a gyötrődő gyermekek iránt, kik egyénileg sokszor alig is hibásak; s az aggodalomnak a miatt, hányan fogják növelni a féltanultak proletárságát azok közül, kiket a számalom kegyelme bocsát át a javító-vizsgálatok megbizhatatlan rostáján.

Mert hogy a ki egy év lassu ha-

ladásában vezetés mellett sem képes megbirkózni a tananyaggal, az fáradtan s magára hagyatva két hónap alatt legyűrje azt a szellemi munkát: a legritkább esetek közé tartozik. S valójában kevés szülő tudja felfogni, mit ért gyermekének a javító vizsgálatok erőszakolásával. Hat nemcsak testi fejlődésének és értelme izmosodásának, mikor megvonja tőle a szünidő szükséges szabadságát és életadó pihenését; hanem azt szellemi továbbhaladásának, mikor félkészültséggel s ingadozó alappal indítja neki a magasabb osztály nagyobb terhének s ért végül jellemképződésének is, mikor kegyelemkérésre és arra szoktatja, hogy fél munkával is boldogulni lehet.

A ki ezeket tudja és látja a javítóvizsgálatok kínos képét, annak lelkében okvetlenül föl kell merülni a kérdésnek: vajjon nemzetpolitikai szempontból nem volna-e helyesebb a javító-vizsgálatok intézményét egészen eltörölni vagy legalább is a kivételekre szorítani? S vajjon nem volna-e észszerűbb is, igazságosabb dolog is: a tanári testületek megfontolt s évi tapasztalatokon nyugvó ítéletére bízni, hogy melyik tanuló haladhat tovább a felsőbb osztályban tekintet nélkül arra, hogy egy-egy tantárgy anyagát megbirta-e kifogástalanul vagy sem?

Azt hisszük, iskolaügyünk vezető-

ségének előbb-utóbb foglalkoznia kell még ezzel a kérdéssel is.

De még előbb kell komolyan gondolkodnia ama tényezők fölött, melyek a bukások számát annyira növelik a nélkül, hogy az átmentek is kellően megállanak helyüket az életben; s komoly akarattal kell keresnie azokat a módokat is, melyekkel a baj gyógyítható.

Hogy a betegség megvan, az kétségtelen. De a diagnózist megállapítani már komplikáltabb dolog, sem hogy olyan egyszerűen felelni lehetne rá, mint a hogy nálunk a tanárság lehordásával felelni még csak a legutóbbi időnkig is szokásban volt.

Am lehet hogy egyes tanároknál a módszereiben is hiba van s hogy a tanárképzésnek kell tennie róla; de ez korántsem a legbetegebb szervi működés. Kétségtelen az is, hogy a tanterven szintén van javítani való; de a jó tanár e részben úgy is segít magán és növendékein.

De a tanárnak nem áll módjában segíteni a tanítás két legkomolyabb akadályán. Ezek egyike az iskolák zsufaltsága. Ezt a bajt a tanügyi adminisztráció hivatalos köreiben csak most kezdik elismerni. — Pedig a magyar tanárság évek óta hivatgatja föl rá a figyelmet. A kicsiny Olaszország is törvénybe tudja ígteni, hogy egy-egy középiskolai osztály rendes lét-

A TISZAVIDEK TÁRCZÁJA.

H A J N A L.

Festőnek hittelek, ki ecsetével
Az éjszaka sötétjét festi széjjel,
Ki a mikor az ég pirkadni kezd
Millió virágot millió színre fest.
S mikor kipattan, hirtelen, magától
A tengerek tajtékzó tarujából —
A föld egyszerre szines, tarka lesz
A gyermek évek rózsás álma ez!

Költőnek hittelek, ki dallal ajakán,
Mikor az ég csillagpalástja halvány,
Minden bokort betölt melódiákkal,
Itt rigó füttye, ott meg csalóány dal...
Az ébredő természet szíve dobban
Csengő rimekké', finom ritmusokban
S a néma földnek millió ajka lesz —
Az ifjuság a mámor kora ez!

De most — tudom jöttödnek mi a cselja?
Nem vagy te festő nem vagy te poeta,
De irigylőve álmatlanok álmat,
Meggzabni jössz az éjszaka határát;
Már-már az éj elszenderíti őket
S te felvered a fáradt pihenőket,
Kiket az élet harcza megsebez —
Az ifju aggok sohajtása ez!

Makai Emil.

Tárcza a tárczáról.

(Csevegés.)

A szerkesztőm, különben a világ legszeretetreméltóbb ura embere, a napokban már türelmét veszítve irt reám:

„Mikor születik meg az ígért tárcza? Hogyha hétfőig nem küldi, vége közöttünk a barátságunk.“

Ez már komoly dolog és erélyes beszéd!

Győzedelmeskedjünk az ősi lustaságon, bár vasárnap vagyunk, munkaszünet, és olyan hivatagólag mosolyog be a nap az ablakon. Csalóka ősi napsugár, miért nem vagy te a tavasz hiruőke?

Meglenné akkor könnyítve a dolgom, mert micsoda hangulatos tárczát lehetne írni tavaszi hangulatról! De hát ezen nem segíthetünk, Oszvan és az ősz sárguló falevelekről, báli szezonról írni most, kissé elcsépelet dolog.

Uj, vagy legalább is érdekes tárgyat keresek. Nézek körül a szobámban, mely nem valami pazar bereendezésű ugyan, de eszembe jut, hogy egy híres francia író, Xavier de Maisztre, szellemes könyvecskét irt e címmel: „Utazás szobám körül.“

Könnyű volt neki! O a szobája körül utazgatott igen elmésen, de reám meg a szobasszonyom utazgat, hogy fizessem meg a hátralékos lakbért.

Egy meggyújtott „Havanna“ szivartól kiindulva, a kvóta emelés tárgyalásáig lehet jutni, de én sajnos nem kezdek a „Havannán“, tehát más kiinduló pontot kell keresnem.

„Cogito ergo sum“. Gondolkozom, tehát vagyok, mondja a böles; én is megtagogatom tehát megamat minden oldalról.

Hopp! megvan a kiindulási pont. Kezembe akadt pénz-tárczám. Irni fogok tehát tárczát a tárczáról.

A tárcza három főcsoportra oszlik. Első a miniszteri tárcza, második az ujságtárcza, a harmadikat, már mint az én pénz-tárczám, utolsó négyre teszem. Rothschildéval kivételt tennék.

Hogyha keyerem lenne a politizálás sok szépet és okosat mondhatnék el a miniszteri tárczáról. Mindenesetre kellemes lehet egy olyan nagyságos vagy méltóságos urnak a lelki állapota, a ki, mint újdonsült miniszter, először teszi le a tárczáját a piros bársonyszék előtt levő asztalkára. Később, mikor az ellenzék nagyon is a

száma harmincz és soha nem is lehegyvennél több; a mi középiskolai törvényünk meg hatvanban állapítja meg a minimumot s a miniszteri engedély igen sokszor jelentékenyen túllépteti azt a határt is.

A középiskolák miniszteri referense a parlamenti budget-vita során kiszámította, hogy az egészséges létszám megteremtése az országnak 1.200.000 frtjába kerülne évenként. S jellemző, hogy ő ezt az összeget untig elegendő akadálynak ítéli a parlament szemében, szükségesnek sem tartotta hozzá mondani, hogy gyorsan segítenünk a zsfolttság baján ma még pénzáldozat árán sem volna lehetséges, hiszen nagy a tanárhiány is.

De nagyon jó néven vettük volna a tanácsos urtól, ha jóakaratu öszintességében kissé tovább is megy s részletezve mutogatja kissé be a mai állapotokat, elmondván a számítás fonálán azt is, hogy néha a tanárnak egy-egy tantárgyból alig juthat annyi ideje, hogy egész éven át összesen egy-egy félórát foglalkozzék külön egy-egy tanítványával, mint egyénnel.

Ilyen viszonyok között pedig nemcsak a tanárt méltánytalanság felelőssé tenni az eredményért, hanem igaztalanság volna az erkölcsi beszámítás teljes súlyát alkalmazni a tanulóra is.

A másik nagy baj az iskolán kívül van, de azért az orvoslására hatni még is csak tanügyi politikával is kell. Érttem a szülőknek azt a közfelfogását, mely gymnasiumban vagy legalább reáliskolába igyekszik minden áron beszorítani a gyermeket s makacsul ragaszkodik ehhez még olyan esetekben is, mikor a gyermek tehetsége, a család anyagi viszonyai s az előrelátható pályaválasztás egyaránt a polgári iskolát javasolnak.

Szinte megfoghatatlan az az idegenkedés, melyet társadalmunk a polgári iskolával szemben tanusít. Legfőbb ideje volna már, hogy tanügyi politikánk levonja belőle a tanuságot s igyekezzen a polgári iskolát czél-
 fejéhez vágossa a tárczáját, nem olyan kellemes teher az, és határozottan kellemetlen a mikor le kénytelen tenni.

A tárczairó, a ki az ujságját látja el a napi fogyasztáshoz szükséges tárczákkal, nincsen miúdig a legirigylendőbb helyzetben.

A novellista még hagyján. Végre az első emberpár teremtése óta miúdig szerelmeskedtek az emberek és Tlammarión szerint szeretni fogják egymást még akkor is, a mikor a mi földünknek már hire-hamva sem lesz.

A szerelem tehát örök théma, csak azt kell kitalálni, hogy Jancsi és Juliska miért? mikor? hol? és meddig szeretik egymást, akkor készen van a história. Erkölcsös németeknél az asszony szereti a férjét, a francziáknál a szeretőjét. Csupán kerete változik a képnek!

A tárczairó már nem készíthet tetszés szerinti változatokat erről az örök tárgyról. Néha felmerülnek érdekes aktualitások: Panama.

A kis cukros Lebaudy Miksa, rengeteg milliói daczára katonakórházban pusztult el, miután olvasatlan milliókat dobált

datos reformmal visszaadni természetes hivatásának; a kisebb értelmiségi s a gyakorlati pályák jellegzetes iskolájává tevén azt.

Ujdonságok.

— **A király születésnapja.** Hagyományos kegyelettel ünnepelte meg városunk is, a f. hó 18-án ő felsége, I. Ferencz József, a legalkotmányosabb király születésnapját. A középületeken, járásbiróság épületein, postán stb. nemzeti szíu lobogókat lengetett a szél. A kath. templomban pedig ünnepi istentisztelet volt annak igaz öröme, hogy a király felséges személyét friss egészségben engedi a Mindenható megérnie szép aggkorban is népei boldogságára és javára.

— **Iparosaink a kiállításon.** Mint lapunk zártakor értesültünk, az ezredéves országos kiállítás megtekintésére, nagy számú iparos és iparos segéd fog szeptember hó 6-án városunkból Budapestre utazni. A kiállítást látogató ipari munkások mindannyian kedvezményes jegyfüzetet vesznek igénybe s köztük a szegényebb sorsú iparosok és segédmunkások (mintegy 35 eu) adományokból egybegyűlt pénzeu teszik meg az utat, Budapestre és vissza.

— **Csendháborítás.** A nagy közönség méltó megbotránkozására ékeskedik egy „mulattató-sátor“ a piacztér közepén. Hol bizonyos díj lefizetése mellett kiki lóhet annyit, a mennyit csak nem restel. Persze az illető hatóság, a mely a „czellővészeti“-et engedélyezte, csak a nappali órákra adta meg az engedélyt a durrogásra, a mi azonban sajnos éjjelenként is zavarja a fáradt, nyugalomra tért lakosság csendjét. Czélszerű lenne, ha ez a „czellővészeti-műsátor“ valamire a „nagy rét“ végére továbbbittatnék. Persze, nálunk a divát úgy hozza magával, hogy, na valaki éjjel az utcán füttyül, az csendháborítás miatt vád alá helyezendő; azonban a főtérén való lövöldözés nem ütközik a büntető törvénykönyv §§-aiba.

— **Az állatbőrök elértéktelenítése.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter leirata alapján ismételtén fölhívja az érdekelt körök figyelmét az állati bőröknek az állatok faráu sütő vassal való bélyegzéséből származó jelentékeny értékcsökkenésére és arra, hogy a tüzes vassal való bélyegzést vagy teljesen mellőzzék, vagy pedig azt az állat szarváu, esetleg álkapcsán alkalmazzák.

Páris szenyébe; ez mind aranyat érő dolog a moralizáló tárczairónak.

Viczinális vasutakat építő főispánokról is lehet egy dalt énekelni.

Tékozló milliomos fiúk és panamisták a tárczairók élénk sajuálatára nincsenek napirenden, a miúthogy nem találunk ki minden héten telefout és Röntgen sugarakat. Kormányozható léghajót azonban minden nap talál ki egy-egy örült mechanikus.

Az uborka szezonban, az uborka mellé jól hizlalt kacsákat találhat fel az ujságíró. A boldogtalan tárczairó még ebben a kiváltságban sem részesülhet, neki a semmi-ből is kell valamit előteremteni.

Kiváló tárczázónk, Ágai Adolf beszéli, hogy első sikerei után tárczairónak szerződtették a „Pesti Hírlap“-hoz.

Egy napon éppenséggel nem tudta miről írjon. Panaszkodott a szerkesztőnek, Ludassinak. A jeles hírlapíró karonfogta, odavezette az ablakhoz.

— Nézzen ki barátom!

Szemközt egy nagy házat építettek, óriási robajjal, lármával olyan port verve fel, hogy a napot is elhomályosította.

Erről a látszólag mindennapos látvány-

— **Párbaj a holdban.** Egy nagy község aranyifjúságának két, szép reményekre jogosító tagja összeveszett. Párbajozni akartak. A segédek meg voltak nevezve, az orvosok, kötőszerek is „használatra“ vártak már. A rendőr- és csendőrség is szemtanuja akart lenni de hát az, különféle okok miatt — berakodt. Nem akarjuk a párbaj okát se kutatni, se tárgyalni, csak azt szeretnénk, hogy, ha ifjúságunk komolyabb és czélravezetőbb foglalkozással üzné el a szép időt. Hagyják el a krakélereskedést, nincs annak értelme egy nagy községben. Éljenek békés egyetértésben és ne zavarják meg a társadalmi harmoniát; így aztán kiérdemlik a nagy közönség bizalmát, a mely sokkal ékeőbb lelki dísz, mint egy buta szablyakarczolás.

— **Lucza, a veteménytolvaj.** M. Luczika a mult csütörtökön a parochia földjén különféle veteményeket szedett euyes kezével és, midőn úgy megrakodva távozni akart, a csösz megfogta. Luczika a kikapos szikrás szemü, élénk menyecske tagadta a lopás vádját, de a tanuk rája vallottak, s így valószínűleg Luczika dutyiba került, mert már család és lopás miatt többszörült a vádlottak padjáu, hanem most még az asszonyi fufang se szabadítja ki.

— **A hajóhid még miúdig készül,** oh mióta készül már; azóta a Luczaszéke is elkészült, a hajóhid pedig majd — ha a körülmények megengedik — talán elkészül jövő évre. Hogy a gazdaközönség mennyi hátrányt és kárt szenved e miatt, azt az illetékes és befolyásos szakkörök nagyon jól tudják, de hát a sok luza-voua készleteti e fontos közlekedési-eszköz régen óhajtott elkészítését. Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy, ha már annyit áldoztak a hidra, mi az oka annak, hogy még ma sincs hid, vagy tán a közeledő képviselőválasztásoknál alkalmas korteseszköznek akaráják ez intézményt is felhasználni?!

— **Zászlószentelés.** A „Szentesi iparosifjak Onképzo-kore“ a mai napon tartja zászló-szentelési ünnepélyét, a következő sorrendben. *Dél előtt:* 1. Regel 8 óraker gyülekezés a kör helyiségében. 2. 3/4 óraker küldöttség mevesztése a zászló-anyáért. 3. 1/4 óraker díszfelvonulás bevout zászlóval, a zászló-anya és koszoruleányok kíséretében, a róm. kath. templomba. 4. 1/4 óraker alkalmi beszéd és szent-mise után a zászló fölszentelése főtisztelendő dr. Ulár István apát-plébános által. 5. A zászlószentelés után a menet kiboutott zászlóval a kör helyiségébe vouul, hol a zászló-anya átadja a zászlót a kör elnökének. 6. 1 óraker diszebed a Kass-vendéglő kerthelyiségében. *Dél után:* 7. 3 óraker zászlóval, ze-

ról Ágai egyik legszemlemezőbb tárczáját írta meg, „Porzó“ aláírással és ez áluvet ismertté tette.

Mikor a bosnyák katonák Budapesteu jártak és József főherczeg meghívására a Margitszigetet is megtekintették, egyik nagyobb napilapunk szerkesztője, megbizta munkatársát, hogy menjen a katonákkal a Margitszigetre és írjon a beuyomásairól tárczát.

A jeles író Budapesteu, egy kávéházban, igen hangulatos tárczát írt, pedig egy árva bcsnyák katonát sem látott és a Margitszigeten is két esztendő előtt járt.

Turpissága akkor derült ki, mikor költségeiről ilyen számlát nyujtott be:

Kocsin a Margitszigetre 3 frt.

Elérkeztem a péuztárczámhoz. Erről mit sem írhatok.

Hogyha ezt az elmefutkározást tartalmatlanuak találja a szives olvasó, gondolja meg kérem, hogy üres tárczáról tartalmas tárczát nem lehet írni.

Gastron.

neszó mellett, kivonulás a Széchenyi-ligetbe. 8. Séta-hangverseny. 9. 4 órakor a zászlószeg-beverés ünnepélye, melynek sorrendje: a) a „Szentesi dalegylet“ énekel; b) elnöki megnyitó; c) ünnepi beszéd, tartja Balázsovits Norbert főgymn. tanár tiszteletbeli tag; d) szavalt, dr. Tasnádi Antal által; e) a zászlószegek beverése a megállapított sorrend szerint; f) a „Szentesi dalegylet“ énekel. 10. 8 órakor zártkörű táncmulatság a ligetben levő városi közgyűlési teremben. Farkas Zsiga zenekara közreműködésével. A zászlószentelési ünnepélyre városunkból is számosan rándulnak át Szentésre, az ált. ipartestület pedig küldöttséget meneszt, hogy az ipartestület nevébe szöveget illeszen az önképzőkör zászlájába. A beillesztendő szeg fején a következő vésett felirat olvasható „Csongrádi Ipartestület“

— **Az iparos és kereskedő-íjók** által e hó 15-én a „Magyar Király“ szállóban rendezett zártkörű bucsu-táncvizsga nagy sikerrel tartott meg, mi tekintve az ifjúság vállaltva tanúsított munkásságát, melylyel a táncvizsga érdekében fáradozott, méltán elvárható volt. Nem hiányzott a táncvizsgalmon semmi. A közönség fészteleen jó kedvvel mulatott egész a reggeli órákig, nem akarva észrevenni, hogy a papír lámpák sokaságában a felújított gyertyák is tövig égtek s a cigány keze petyhüdtén mozog a hegedű hurjain. Nem is csoda, hisz e kedves helynek nem csupán a tarka papír lámpák kölcsönözték az egyedül diszt s így nagyon természetes ha azok kihaltával még mindig vonzó maradt az a hely, hol a vidéki vendégekre annyi boldog meglepetés várt. A négyeseket 84 pár tánczolta. A táncvizsga zárszámadását a következőkben adjuk: Személyjegyekből befolyt 165 frt 70 kr. Ezzel szemben a költségek összege 114 frt 80 krra rugott. A jelen voltak közül tudósítók a következők neveit vette jegyzékbe. Asszonyok: Forgó Józsefné, (Alpár.) Kis Jánosné, Kovács Lajosné, Keller Ferenczné, Özv. Luczenbach Ferenczné, (Szeged.) Palásti Jakabné, Pataki Péterné, Patyi Antalné, Poják Istvánné, (Czibakháza.) Sági Lajosné Ugray Albertné és Özv. Ujszászi Antalné. Leányok: Baksay Juliska, (Félegyháza) Bódi Etelka, Borda Mariska, Csernus Etelka, Deák Gizuska, Dallos Idácska, Dorczki Mariska, Deák Magdika, Fekete Zsófia, Forgó Erzsike, Fehér Rózsika Greso Juliska, Greskovics Franczika, Gosik Rózsika, Géczy Emike, Jelenfi Mariska, Kurucz Johanka, Kiss Mariska, Kádár Franczika, Konkoly Zsófia, Kiss Etelka, Kávai Viktorka, Komáromi Jolánka, Kása Etelka, Lucenbach Irmácska, (Szeged.) Markó Valérka, Mészáros Rózsika, Mészáros nővérek, Palásti Rózsika, Pintér nővérek, Oláh nővérek, Poják Rózsika, Papcsik Mariska, Patyi Mariska, Paróczai Francziska, Rózsa Mariska és Rózsa Juliska, (Félegyháza.) Simon Örszike, Sinkó Mariska, Szabó Magdika, Sággy Mariska, Turi Mariska, Ujszászi Emmácska Vágó Gizike, (Szentés.) stb.

— **A Széchenyi-kongóút államosítása.** A kereskedelemügyi miniszter, a napokban az alispáni hivatalhoz érkezett leiratában arról értesíti vármegyénk közönségét, hogy e közönség kifejezett kérelméhez képest, készségesen veszi már is át a Szentestől a Tisza partjához levő Széchenyi-kongóutat állami kezelésbe és utasítást is adott már a szegedi államépítészeti hivatalnak, hogy az átvételt szeptember 1-én eszközölje. Köztudomás szerint, a kongóúton a vármegye már ez év eleje óta megszünt gyakorolni a kövezetvám-szedési jogot is.

— **A szegedi nőipariskolában a jövő 1896-97. iskolai évre a beírások szept.**

hó 1-től bezárólag szept hó 5-ig délelőtt 9-12-ig, eszközöltetnek. a nőipariskola helyiségében (Tisza Lajos-körút 58. sz. a.) A beiratás díja 2 frt; a tanításért a növendékek évi 20 frt tandíjat fizetnek. Az intézet rendes tanfolyamára a különböző szakosztályokba reudes tanulókat felvételtnek olyan leányok kik 12 ik életévüket betöltötték s legalább az elemi népiskola 6 osztályát, a polgári vagy felsőbb leányiskola II-ik osztályát sikerrel elvégezték. A reudes szaktanfolyamon kívül még külön tanfolyam is rendszeresítettik azok számára, a kik a vegyes női kézimunkákból továbbképzést nyerni kívánnak. E továbbképző tanfolyam 3 óra terjed s ebbe rendkívüli tanulókat csak azok vétetnek fel, kik a megkívánt felvételi feltételeknek megfelelnek. Az ezen tanfolyamra belépők havonként 5 frtot, tehát a 3 havi tanfolyam egész tartamára kötelezőleg 15 frtot fizetnek. Szegénysorsú, jó magaviseletű s jó előmenetelű növendékek teljes, esetleg fél tandíjmentességben részesülhetnek. A kik erre igényt tartanak, kötelesek iskolai és szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványukat beiratáskor az igazgatónak benyújtani. Beiratási díjat azonban a tandíjmentesek is fizetnek. A tanítás részletes tervének ismertetését kívánatra — készséggel közli az intézet igazgatósága.

— **Selyemtenyészés a megyében.** Az országos selyemtenyészési felügyelőség most adott ki egy füzetet a selyemtenyészés állapotról. Részletesen ki van mutatva benne, hogy mely vármegyében mennyit keresett e jövedelmező iparágból a nép. A tömördekjárás, kerület és megye között (szomorúság följegyezni) majd csak az utolsó helyen áll Csongrádvármegye, a hol pedig kiut a tanyavilágban tele van a házak környéke eperfával. Az is igaz ugyan, hogy mi felénk ezzel a dologgal nem törődik senki, a mi elég kár. Bácsme gyében a német palánki járás népének, például, ez a munka 372 225 frt 67 krt hozott; Bácsme gyé a selyem gubóból eddig *három millió forintot* keresett. Csongrádmegye népe pedig (Szegedet is beleértve) mindössze öt ezer forintot. Pedig annyi mindenütt az eperfa, hogy talán az ország egy vidékén sincs több. Reánk nézve nagyon szomorú statisztika ez, a mit Bezerédy István állami felügyelő kiadott s azt mutatja, hogy míg máshol dolgoznak, nálunk puszakodnak és veszekednek s nem tesznek semmit azok, a kik erre hivatva volnának. A megyéből, mikor a többieknél milliók vannak jövedelmül kimutatva, az alábbi számokat találjuk:

Selyemgubóból keresett:	
a csongrádi járás	44 frt 42 krt,
a tiszántúli járás	2129 frt 06 krt,
a tiszántúli járás	163 frt 58 krt,
Szentés város	105 frt 48 krt,
Vásárhely	1949 frt 08 krt,
Szeged város	989 frt 05 krt,

az egész: 5274 frt 67 krt.

— **Országos vásárunk** f. hó 24-én a holnapi nappal veszi kezdetét, mely napon a jószágvásár fog megtartatni, az aprólékos kirakodó vásár pedig a következő napon tartatik, tehát e hó 25-én. A jószágvásárhoz gazdaközönségünk — noha a sertések kivételével, minden más lábas jószág felhajtható — nem valami kecsegtető reményeket fűzhet.

— **Változás a vasúti menetrendben.** Az államvasutak igazgatósága az utazó közönség részéről való csekély igénybevétel miatt több személyvonat közlekedését megszüntette. Ez a határozat miunket is közelről érdekel, mert általa mi is elvesztettünk egyet a fővárosba vivő vonataink közül, ugyanis a budapest-szegedi vonalon augusztus 17-től kezdve nem közlekedik többet az a vonat, mely eddig Szegedről hajnali 2 óra 40 perczkor, Félegyházáról 4 óra 24 perczkor indulva, reggeli 8 óra 30 perczkor érkezett Budapestre.

— **Két év három helyett.** A földművelésügyi miniszter legújabbban azt a nagy kedvezményt eszközölte ki a földmives- és vinczellér-iskolák végzett tanuló javára, hogy ezentul nem lesznek kötelesek a reudes katonai szolgálatnak mind a három

esztendejét kitölteni, hanem már a második év elteltével szabadságoltatni fognak.

— **Halálozás.** Özv. Kralak Ferenczné urasszony e hó 21-én éjjel, élte 45-ik évében elhunyt Csanyon.

— **A »Budapesti Napló«**, az újságírók lapja kelti fel ezidő szerint nemcsak az egész magyar közönség rokonszenves érdeklődését, hanem a külföld figyelmét is. Az a körülmény, hogy egy egész szerkesztőség elhagyja régi lapját s tömören együtt maradva, új lapot alapít, a melynek ő maga a kiadó tulajdonosa s a melyben tehát a legnagyobb függetlenséggel folytathatja publicisztikai harczait: ez a körülmény még a világtengeren túl is közönyt gerjeszt. Az amerikai sajtó legtekintélyesebb organuma, a »New York Herald« augusztus 3-ik számában rendkívüli esemény gyanánt regisztrálja hogy a Pesti Napló egész szerkesztősége testületileg kilépett s teljesen szabad kezét akarván biztosítani törekvéseinek, új lapot alapít, a melynek ő maga lesz a tulajdonosa. Ez az új lap a Budapesti Napló szerkesztőségének közkezdelt-szerű írói gárdájában a magyar sajtónak legfényesebb neveit egyesíti. A Budapesti Naplóban tehát oly újságot kap a magyar közönség, a mely hirlapirodalom legmagasabb színvonalán áll és a mely nemes és tiszta szabadelvűségénél fogva selymet tarthat annak a közvéleménynek a támogatására, a mely annyi lelkes jóakarattal kísérte ugyanennek az írói gárdának eddigi működését. A Budapesti Napló első száma Szent- István napján jelent meg. A régi szerkesztőség új lapja a legfényesebb kiállítással fog dicsekedhetni s ebben a tekintetben is mintaképe lesz a magyar újságoknak. Politikai cikkei s politikai értesülési előkelő irányt s a tökéletes megbízhatóság típusát fogják képviselni. Tárcaírói közül elég megemlíteni Ábrányi Emil, Lyka Károly, Papp Daniél, Pekár gyula, Tömörkény István, Szántó Kálmán neveit, hogy jelezzük azt a magas színvonalat, a melyet a Budapesti Napló tárcairovata már eleve biztosított magának. A lap egyéb részei eleven, szellemes és izléses feldolgozásban fogják a nap történetét tárgyalni. A magyar sajtó erre mintauságára, a teljesen független Budapesti Naplóra szeretettel és büszkeséggel hívjuk fel a hazai közönség figyelmét.

Foulard-selymeket 60 krtól 3 frt 35 krig

méterenként — japáni, chinai, stb. a legújabb mintázattal és színekben, u. m. fekete fehér és színes **Henneberg-selymet** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázattal stb.) a megrendelt áru postabér és vámtetésen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: **HENNEBERG 6** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára **Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Irodalom.

Zeneműajdonság. Creal Induló címmel a napokban egy zenemű jelent meg, Méry Béla zeneműkereskedésében (Budapest, V. ker. Dorottya-utca 7. sz.) A zeneműajdonságot zongorára írta Czapek Péter karnagy. Ára 1 kor. 60 fillér.

C S A R N O K.

A sirásó.

Írta: Reim Lajos.

A kaposi temető mellett elterülő homokbuczkákon ezeltiz tíz évvel két kedves arcú lányka játszadozott.

Ide borult rendesen, a suttogó vén füzek árnya alá, a két szelid arcú angyal hol bohó ábrándjaikban nem zavarta meg őket semmi csak a pajzán szellőnek suhogása, mely szeliden csókolgatta kibontott hajfürtjeiket. Néha napestig is ott ültek — forró homok közt, míg a temető kis harangja s az apró tündöklő csillagok nem készítették őket, a bucsucsókra, mely azonban csak másnapig szólott, mikor ismét összejöttek s újból építhették azokat a légvárakat, újból szöbítették azokat a csalóka ábrándokat, melyek oly sok gyönyör-

nyörüséggel töltötték el gyermekes szivecskéiket.

Egy alkalommal a szokottnál előbb szólalt meg a kis kápolna harangja. Temettek valakit. Mikor a gyászmenet elhaladt Szemző Piroska odafordult a kis szöszeke Czobor Juliskához:

— Édes Juliska. játszunk mi is temetődít! . . . Eltemetjük a te babádat . . . majd én leszek a sirásó.

A kis Czobor Juliska nagy nehezen egyezett ebbe. Mielőtt átadta babáját eltemetni; előbb össze-vissza csókolta s aztán úgy megsiratta, hogy hulló könnyei feláztatták piszkos kis köténykáját.

Szemző Piroska kis keresztet is tett a baba sirjára s még aznap gyermekies örömmel eldicsekedett mindenütt, hogy ő milyen ügyes sirásó.

Sok év mult el azóta. A két gyermekleány szépen kifejlődött. A szoros barátság még most sem gyengült meg köztük s Juliska anyja szegényes házikója előtt gyakran állt meg egy nagylovas hintó, mely Juliskát elvitte a Szemzőék, város szélén fekvő, tornyos kastélyába.

Czobor Juliska, bár születésénél fogva nem állt egy rangban Szemző Piroskával, mégis goudos nevelésénél fogva sok oly vonással dicsekedhetett, mely őt a hétköznapi világ felül emelte. Ezért a Szemzőék kastélyában úgy szerették, mintha a család tagjai közzé tartozott volna. Mikor özvegy anyja a kis gazdaságot rendbehozta, rendszeren a Szemzőék körében, Piroska társaságában töltte el idejét.

A kastély parkjában az illatos ákácok és lombos platánok alatt gyakran sétált, két gyönyörű leány. Ha néha elmúlt gyermekéveikről társalogtak Piroska bohókásan mondá:

— Emlékszel-e Juliska, mikor a babádat eltemettem? . . . Jaj, de ostoba kis leány voltam akkor!

Juliska tréfásan felelt:

— Bizony Piroska csintalan, rossz leány voltál akkor . . . még most is sajnálom szegény kis babámat.

Az ilyen kedves ifjúkori vissza emlékezések után rendszeren szívbéli ügyeiket is feltárták egymásnak s Juliska nem egyszer mondá, mily epedve várja már ama napot mikor örök hűséget esküszik annak a fér-

fiúnak, kinek képét egy év óta szívében őrzi.

Piroska ilyenkor zavartan lesütötte szemeit s másra terelte a beszédet. Félt attól, hogy zavarában elárulja Juliska előtt az ő szívbéli titkát.

Híába féltette! . . . Az a kis arany-medailon, mely nyakán csüngött, valamelyik nap hogyan nem magától lekapcsolódott s ki tehet róla, hogy a megtaláló éppen Juliska volt.

Czobor Juliska szorgalmasan varrogatta, himezte menyasszonyi kelegyjét. Oh, hisz ez, a mit saját szemével látott csak képzelődés, csak egy csunya álom lehet! Az a férfi, a kit szívében hordoz, megváltoztathatlanul az övé lesz.

Mialatt kelegyjével bibelődött, hogyan, hogy nem elkészült az az aranyos szegélyű karton lap is, melyen azonban egy kis sajtóhiba csuszott bele. a mennyeiben neve helyett ez állt rajta.

Barna Béla
és
Szemző Piroska
jegyesek.

Czobor Juliskát villámütésként érte ez a jelentéktelen kis sajtó hiba. Fuldokló, hangos zokogásba tört ki Szépségleg ugyan felvehette volna a harcot Szemző Piroskával, de annak hozományával semmi esetre sem. Szemei előtt ködbe borult a világ. Szép álmait, boldogságát, mind romba dönté az a kis karton lap.

Késő volt minden. A Szemzőék kastélyában megtartották a két világra szóló lakodalmat s ki tehet róla, hogy a vigpezzgödurróság közben senkisésem hallotta a kis lélek harangot, mely egy letört liliumnak, egy élte virágában levő leánykának szólt . . .

A kaposi temetőben, a homokbuczkák közelében, a lehajló szomorú fűzfák alatt egy frisen hantolt sírdomb emelkedik. Mellette egy báuatos, megtört asszony viraszt.

A Szemzőék kastélyában kivilágított fényes termekben pedig vig zeneszó mellett, férje keblén ábrándozik a jövődő boldogságáról, — a szívtelen, kaczer sirásó.

306. — vh. szám.
1896.

Árverési hirdelmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csongrádi kir. járás-bíróság 1717/896 számú végzése által Dr. Nagy Sándor ügyvéd felülfoglaltatott javára lak. Csongrádon végrehajtást szenvedett Özv. Gutpintér Gergelyné ellen, lak. Csongrádon 120 frt tőke, ennek 1896. évi január hó 25-ik napjától számítandó 6% -os kamatai és eddig összesen 35 frt 55 kr perköltés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag felülfoglalt és 415 frtra becsült szarvas marha-, ló-, kocsis és disznóból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2282/896. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis alperes tanyai lakásán leendő eszközésére 1896-ik évi szeptember hó 5-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen — az 1881. évi LX. t. cz. 107. § értelmében — a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t. cz. 3. § a értelmében kik az árverésrendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot a mennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott nál egy példányban írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bárbe, vagy hasznóbérbeadók az 1881. évi LX. t. cz. 112. § a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéséig alulírott nál bejelenteni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csongrádon, 1896. évi augusztus hó 18-ik napján.

Bogyó János,
kir. bírósági végrehajtó.

Leggyorsabb segély

SZÉKREKEDÉS,

étvágytalanság, hideglelés és az ebből eredő bajok ellen a

ZENKE ZOLTÁN

BARÁTTAL

növényyszer gyomor likör készítménye használati utasítással ellátva 40 és 80 kros üvegekben CSONGRÁDON minden nagyobb fűszer üzletben kapható, valamint a gyártelepen utánvét mellett

H.-M.-Vásárhely, Árpád-utca 12 szám.

Használati könyv ingyen és bérmentve küldetik.

A nagyméltóságú kir. kereskedelmi valamint az osztr. cs. és kir. kereskedelmi miniszter urak által 74265 illetve 71602 szám alatt központilag kihirdetve és törvényesen védve.

Főraktár Szentesen: Eisler Lajos és ifj. Kovács Sándor urak fűszerüzletében.

Nomatott Szilber János könyvnyomdájában Csongrádon.

ifj. Zsoldos Ferencz

sentesi téglagyárában szabadalmazott viharmentes fedélcserép kapható gyártelepen 10 frtért, vasúti kocsiba rakva 11 frt ezrenként. A cserép súlya 1 kgm. ezre terít hat négyszög ölet.

Ugyanott falitégla, fagymentes kut téglá, kocsis és gyalog utak burkolására, továbbá géptégla, formatéglák vakolat nélküli építkezésekhez, négy és hatszögletes padozattéglák stb. a legjutányosabb áron kaphatók.